

Majandus- ja taristuministri 9. novembri 2020. a määruse nr 71 „Raudtee tehnokasutuseeskiri“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse raudteeseaduse § 35 lõike 4 alusel.

Määruse eesmärk on täpsustada majandus- ja taristuministri 9. novembri 2020. a määruse nr 71 „Raudtee tehnokasutuseeskiri“ § 30 lõikes 4 sätestatud keeldu ning sätestada sellest erand juhtratastega eriveeremile. Muudatuse eesmärk on kõrvaldada õiguslik ebaselgus ning viia regulatsioon vastavusse raudteetaristu praktilise kasutamise vajaduste ja tehnilise tegelikkusega.

Praktikas on ilmnenud olukordi, kus kehtiv sõnastus võib põhjendamatult piirata juhtratastega eriveeremi kasutamist raudteeinfrastruktuuri hooldus-, mõõdistus- või eritoimingute tegemisel. Eelnõu sihtrühmaks on eelkõige raudteeinfrastruktuuri majandajad, raudtee-ettevõtjad ning raudteel hooldus- ja eritoiminguid tegevad ettevõtjad, kes kasutavad juhtratastega eriveeremit.

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga tehakse majandus- ja taristuministri 9. novembri 2020. a määruses nr 71 „Raudtee tehnokasutuseeskiri“ üks muudatus:

- paragrahvi 30 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:
„Käesolevas lõikes sätestatud keeld ei laiene juhtratastega eriveeremile.“

Muudatus ei muuda paragrahvi lõike 4 põhireeglit, vaid sätestab sellest selgesõnalise erandi kitsalt määratletud veeremiliigile. Muudatus on olemuselt täpsustav ning suurendab õigusselgust.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi teede- ja raudteesakonna raudtee valdkonnajuht Indrek Laineveer (639 7636, indrek.laineveer@kliimaministeerium.ee) ja peaspetsialist Marko Roots (639 7656, marko.roots@kliimaministeerium.ee). Määruse õigusekspertiisi tegi Kliimaministeeriumi õigusosakonna nõunik Mari-Liis Kupri (6260717, mari-liis.kupri@kliimaministeerium.ee). Eelnõu keeletoimetuse tegi Justiits- ja Digiministeeriumi õiguspoliitika osakonna õigusloome korralduse talituse toimetaja Inge Mehide (inge.mehide@justdigi.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga muudetakse majandus- ja taristuministri 9. novembri 2020. a määruse nr 71 „Raudtee tehnokasutuseeskiri“ § 30 lõiget 4.

Kehtiv regulatsioon

Määruse § 30 lõige 4 sätestab keelu tegevuse või olukorra suhtes. Kehtiv sõnastus ei sisalda erisust juhtratastega eriveeremi puhul, mistõttu võib seda tõlgendada nii, et keeld laieneb ka juhtratastega eriveeremile, kuigi selle tehnilised omadused, kasutamise viis ja eesmärgid

erinevad oluliselt tavapärasest veeremist. Määruse § 30 lõike 4 alusel on keelatud iseliikuval eriveeremil liigelda iseseisvalt rongiliikluseks avatud jaamavahel, kui iseliikuva eriveeremi konstruktsiooni eripära tõttu ei ole juhirusi võimalik paigaldada liikumisel ettenähtud parameetreid registreerivat kiirusmeerikut või pardaarvutit ja raudteeveeremi juhi valvsuskontrolliseadet koos autostopiseadmega.

Muudatuse sisu

Paragrahvi 30 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Käesolevas lõikes sätestatud keeld ei laiene juhtratastega eriveeremile.“

Muudatus kehtestab selgesõnalise erandi juhtratastega eriveeremile. Juhtratastega eriveerem on oma olemuselt spetsiaalne tehniline vahend, mida kasutatakse peamiselt:

- raudteefrastruktuuri hooldus- ja remonditöödel,
- mõõdistus- ja kontrollitöödel,
- avariitöödel,
- muudel erakorralistel või spetsiifilistel töödel.

Selline veerem liigub üldjuhul väikese kiirusega, kontrollitud tingimustes ning järgides vastavalt tööde iseloomule kehtestatud ohutusnõudeid. Seetõttu ei ole põhjendatud selle samastamine muu veeremiga.

Muudatuse põhjendus

Muudatus on vajalik järgmistel põhjustel:

1. Õigusselgus – kehtiv sõnastus võib tekitada vaidlusi ning ebaselgust järelevalve- ja rakenduspraktikas.
2. Proportsionaalsus – juhtratastega eriveeremi suhtes sama keelu kohaldamine nagu muu veeremi suhtes ei ole proportsionaalne.
3. Praktiline vajadus – raudteefrastruktuuri hooldus- ja avariitööd eeldavad juhtratastega eriveeremi paindlikku kasutamist ka rongiliikluseks avatud jaamavahel.
4. Ohutus – juhtratastega eriveeremi kasutamine toimub üldjuhul täiendavate ohutusmeetmete ja töökorralduslike juhiste alusel, mistõttu ei suurene liiklusohu risk.

Muudatus ei vähenda ohutusnõudeid, vaid täpsustab nende kohaldamisala.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Muudatus puudutab siseriiklikku õigusselgust ning ei ole vastuolus Euroopa Liidu raudteeohutuse ega koostalitlusvõime regulatsioonidega. Muudatusega ei kehtestata uusi tehnilisi tõkkeid ega diskrimineerita turuosalisi.

4. Määruse mõjud

Mõju raudteeohutusele

Muudatusel ei ole negatiivset mõju raudteeohutusele. Juhtratastega eriveeremi kasutamine jääb endiselt allutatuks muudele ohutus- ja töökorralduslikele nõuetele.

Sotsiaalne mõju, sh demograafiline mõju

Otsene sotsiaalne mõju puudub. Kaudselt võib muudatus parandada raudteeinfrastruktuuri hooldamise efektiivsust ning seeläbi teenuse kvaliteeti ja tööohutust. Muudatusel ei ole demograafilist mõju.

Määruse mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele

Otsene mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele puudub.

Majanduslik mõju

Oluline majanduslik mõju puudub. Muudatus ei too ettevõtjatele kaasa lisakohustusi ega -kulusid. Pigem võib väheneda haldus- ja tõlgenduskulu.

Mõju elu- ja looduskeskkonnale

Mõju puudub.

Mõju regionaalarengule

Mõju puudub.

Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele

Oluline mõju puudub. Järelevalveasutuste töö võib muutuda selgema regulatsiooni tõttu mõnevõrra lihtsamaks, kuid see ei too kaasa struktureid ega organisatsioonilisi muudatusi. Riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele eelnõus uusi nõudeid ei sätestata, mistõttu sellekohased mõjud puuduvad. Samuti ei muutu riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse ülesannete ega pädevuse jaotus.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei eelda riigieelarvelisi kulusi. Ettevõtjatele ei kaasne lisakulusid. Tulude suurenemist ei prognoosita, kuid kaudselt võib paraneda töö efektiivsus ja väheneda õigusvaidluste risk.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks elektroonilise infosüsteemi EIS kaudu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Edelaraudtee ASile, ASile Eesti Liinirongid, ASile Eesti Raudtee, OÜ-le Operail, ASile GoRail, Skinest Rail ASile, SIA „LDZ Cargo“ Eesti filiaalile, Maardu Raudtee ASile, Enefit Power OÜ-le, GoTrack OÜ-le ja Leonhard Weiss OÜ-le.

Laekunud ettepanekud analüüsitakse ning põhjendatud muudatused võetakse võimalusel arvesse. Vajaduse korral koostatakse kooskõlastustabel.